

I

L'ESCOLA OBLIGATÒRIA NO POT SUSPENDRE ⁽²⁾

(2) L'article 34 de la Constitució italiana estableix vuit anys d'escola obligatòria i gratuïta, extensiva a tots els nens compresos dels 6 als 14 anys. L'escola obligatòria està formada per cinc anys d'ensenyament primari i els tres anys de l'anomenada «escola mitjana», equivalent al nostre batxillerat elemental. (Nota del Traductor).

Benvolguda senyora:

Vós no us recordareu de mi pel nom. N'heu suspès a tanta...

Jo, en canvi, he pensat sovint en vos, en els vostres col·legues, en aquella institució que anomenau escola, en els nois que engegueu a passeig.

Ens engegueu al camp i a les fàbriques i no us recordeu més de nosaltres.

La tímidesa

Fa dos anys, a primer curs de Magisteri, vos em féieu por.

Tanmateix la tímidesa m'ha acompanyat tota la vida. De noi no alçava els ulls de terra. M'arrapava a les parets per no ésser vist.

Al principi pensava que no fos una malaltia meua o potser de la meua família. La mare és d'aquelles persones que s'atabalen davant un imprès de telegrama. El pare observa i escolta, però no parla.

Més tard he cregut que la tímidesa era el mal de la gent

de muntanya. Els pagesos de la plana em semblaven segurs d'ells mateixos. Dels obrers, ja no en parlem.

Ara he vist que els obrers deixen per als «fills de papà» tots els llocs de responsabilitat en els partits i tots els escons del Parlament.

Són, doncs, com nosaltres. La tímidesa dels pobres és un misteri més antic. Jo, que hi sóc dins, no us ho sabria explicar. Potser no és ni vilesa ni heroisme. És solament manca de prepotència.

LES REFORMES QUE PROPOSEM

Perquè el somni de la igualtat no resti un bell somni us proposem tres reformes:

- I. No suspendre.
- II. Per a aquells que semblin beneïts fer l'escola a temps ple.
- III. Per als desvagats basta donar una finalitat.

I. NO SUSPENDRE

El tornar

Al tornar no se li permet de lliurar només les peces que li han sortit bé. Si fos així no s'esforçaria per fer-les sortir totes bé.

Vosaltres, en canvi, podeu descartar les peces al vostre gust. Per això us acontenteu de controlar el que surt bé per ell mateix, per causes estranyes a l'escola.

Mínim comú denominador

Avui dia aquest sistema és illegal.

La Constitució, a l'article 34, promet a tothom vuit anys d'escola. Vuit anys vol dir vuit graus diversos. No quatre graus repetits dues vegades cada un. Si no fos així seria un joc de paraules ben brut, indigne d'una Assemblea Constituent (81).

Avui, doncs, arribar a tercer de batxillerat no és cap luxe. És un mínim de cultura comuna a què té dret tothom. I qui no la té no és igual.

Les aptituds

Ja no us podeu atrinxerar més darrera la teoria racista de les aptituds.

Tots els nois són aptes per a fer el tercer de batxillerat i aptes per a totes les assignatures.

És molt còmode dir a un noi: «Per a aquesta assignatura no hi estàs fet.» El noi ho accepta perquè és mandrós com el mestre. Però ha comprès que el mestre no el considera igual.

No és educatiu dir a un altre: «Per a aquesta assignatura no hi estàs fet.» Si té passió per una assignatura cal prohibir-li que l'estudiï; donar-li de forma limitada o desequilibrada. Si n'hi ha de temps després per a tancar-se en les especialitzacions!

A preu fet

Si cadascú de vosaltres sabés que ha de portar cap endavant, passi el que passi, tot els nois i en totes les assignatures, ja tindria un enginy més agut per a fer-los funcionar.

Jo us pagaria a preu fet. Un tant per noi que aprèn totes

(81) En efecte, ningú no va posar la qüestió, ni en sessió de comissió ni durant la discussió a la sessió plenària (vegeu «Resocconto stenografico della seduta 29-IV-1947»).

les assignatures. O més bé encara, una multa per cada noi que en deixa d'aprendre una.

Aleshores a en Gianni no el perdrieu de vista. Cercaríeu en el seu esguard distret la intel·ligència que Déu li ha donat, certament igual als altres. Lluitaríeu pel nen que en tingué més necessitat, descurant el més agraciat, com es fa en totes les famílies. Us despertariu a la nit pensant en ell, per cercar una nova manera de fer escola, feta a la seva mesura. Aniríeu a buscar-lo a casa si no us tornés.

No estariu tranquils, perquè l'escola que deixa perdre en Gianni no és digna d'anomenar-se escola.

Medieval, ho sou vosaltres

Nosaltres en els casos extrems usem fins i tot les xurriaques.

No feu la sentimental i deixeu estar les teories dels pedagogs. Si voleu xurriaques us en donarem unes, però llenceu la ploma ben lluny de la llista. La vostra ploma deixa senyal per un any. Les xurriacades l'endemà ja no es noten.

En Gianni, per culpa de la vostra ploma, tan «moderna» i elegant, no llegirà mai un llibre en tota la seva vida. No sabrà escriure mai una carta decent. Un càstig desproporcionat i cruel.

Matemàtiques

L'únic que tindria raó de queixar-se d'una escola sense suspesos és el professor de matemàtiques. Les lliçons de segon i de tercer són inútils pels qui no saben les de primer.

Però les matemàtiques són una sola assignatura. No voldreu pas que per tres hores la setmana que el noi no pugui aprofitar, en perdi 23 que són a la seva mida.

Amb menys es pot passar

Per altra banda, de les matemàtiques se'n pot dir igual que es digué a les Cambres respecte al llatí.

A veure: ¿quines són les operacions que tothom ha de saber fer per a les necessitats immediates de la casa o d'un treball qualsevol o per a la lectura d'un diari? En altres paraules: ¿quina part de les matemàtiques recorda un home culte no especialitzat?

Tota aquella que és al programa dels vuit anys, excloses les expressions numèriques i l'àlgebra (82).

Resta el problema d'enriquir el llenguatge amb el mot «àlgebra». Però per a això basta una sola lliçó d'àlgebra l'any.

II. A TEMPS PLE

Repetir

Prou sabeu que per a fer tot el programa no basten les dues hores diàries de l'escola actual.

Fins ara heu resolt el problema de forma classista. Als pobres els feu **repetir** el curs. A la petita burgesia els **repetiu** les classes (repàs, classes especials i particulars). Per a la classe alta no hi ha problema, tot és **repetició**. En Pierino, el que ensenyeu, ja ho ha sentit a casa.

El repàs oficial és una solució més justa. El noi repeteix, però no perd un any, no gasta i vosaltres sou al seu costat units en la culpa i en la pena (83).

Anticlassisme

Traiem-nos la màscara. Mentre la vostra escola resti classista i engegui a passeig els pobres, l'única forma d'anticlassisme seriós és un repàs oficial que engegui a passeig els rics.

(82) **Expressions numèriques:** operacions complicades, amb les quals durant el batxillerat no es pot resoldre cap problema pràctic.

Àlgebra: les mateixes operacions fetes amb lletres en comptes de nombres.

(83) Expressament hem descurat el problema de les classes diferencials i complementàries. Quan funcionen són la cosa millor que tenta. Però si feu l'escola a temps ple, ja no en tindreu cap necessitat.

El qui no s'escandalitza dels suspensos ni de les repeticions i encara tingui alguna cosa a dir, no és una persona honesta.

En Pierino no ha nascut d'una raça diversa. Ho ha esdevingut per l'ambient que viu **quan surt de l'escola**. El repàs oficial ha de crear aquell ambient fins i tot per als altres (però amb una cultura diversa).

Un ambient

El terme «temps ple» us fa por. Us sembla ja difícil de dominar els nois durant les poques hores que vénen! Però és que no ho heu provat mai.

Fins ara heu fet escola amb l'obsessió del timbre, amb l'angoixa d'acabar el programa abans de juny. No heu pogut anar més enllà, ni respondre a la curiositat dels nois, ni portar les qüestions fins al fons.

Al final resulta que ho heu fet tot malament i heu quedat descontents vosaltres i els nois. És el malcontentament que us ha cansat, no les hores.

Cal creure-hi

Proposeu també el vostre repàs a primària i fins i tot el diumenge i durant les vacances de Nadal, Pasqua i estiu. Ningú no pot dir que els nois i les famílies no volen una cosa que encara no els ha estat oferta mai.

No pot dir, però, d'haver proposat el repàs un director que ha enviat als pares una circular mig borrosa. El repàs s'ha de llançar com es llança un bon producte. Abans de fer-ho cal creure-hi.